

SLOVENSKI OBRTNIK

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca.

Cena za celo leto K 6.—
za pol leta K 3.—
za četrt leta K 1.60

Glasi

„Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug“

Cena oglasom: Tristopna petitvsta: 1 krat 12 vin., 2 krat 10 vin.,
3 krat 8 vin., za večkrat primeren popust.

Rokopisi se pošiljajo uredništvu „Slov. obrtnika“ v Ljubljani, Tržaška cesta 33, naročnina in oglasi pa naslové: Engelbert Franchetti v Ljubljani, Jurčičev trg 3.

Št. 3.

V Ljubljani, dné 1. februarja 1906.

Leto I.

Važne dolžnosti zadružnih članov.

Kakor je treba zadrugi oziroma nje načelstvu napram obrtnim oblastim in svojim članom izpolnovati predpisane dolžnosti, zlasti skrbeti, da se ohrani razmerje med obrtniki in pomočniki glede delovnega razmerja, dalje določiti učno dobo, delo za preizkušnjo vajencev, staviti pogoje, pod katerimi sme obrtnik sploh imeti vajence, določiti razmerje vajencev do števila pomočnikov, zlasti pa izvrševati sklepe zadružnega zbora, tako imajo tudi zadružni člani posebne dolžnosti napram zadrugi, katere imajo izvrševati in ako te zanemarjajo, zapadejo globi ali kazni, ki se sme iztirjati tudi potom obrtne oblasti. Ker je važno, da so zadružni člani v teh dolžnosti, katere morajo proti zadrugi izpolnovati, poučeni, hočemo tukaj navesti vse najvažnejše točke v prijetni nadi, da se bo s tem marsikatera nepravilnost odstranila.

§ 7. zadružnih pravil se glasi: Vsak zadružnik je v občé dolžan, v dosego zadružnih namenov sodelovati po določenih pravilih, izpolnjevati sklepe, ki sta jih v redu storila zadružni zbor ali zadružno načelstvo, ter slušati ukaze zadružnega načelstva.

Posebno mora vsak zadružnik naznaniti zadružnemu načelniku nastop ali opust obrta in vsako premembo njegovo dalje sprejem ali odpust pomočnikov, naj si mu delajo v njegovi delavnici ali zunaj nje in to v treh dneh potem, ko je nastopila ta ali ona izmed naštetih izprememb.

Kadar da zadružnik obrt v zakup, ali kadar ga vrši po kakem namestniku ali pa z javnimi družabniki, mora to tudi v navedenem roku prijaviti zadružnemu načelniku. Kdor zanemari te dolžnosti, zapade v vsakem poedinem primeru kazni zaradi nereda, ukoru ali globi do 20 kron.

Če si ogledamo v tem §. navedene določbe, pridemo do zaključka, da so v resnici važnega pomena in če zadružni člani kršijo te določbe, je zadrugi nemogoče imeti v redu natančen zapisnik svojih članov in pomočnikov. Kar se tiče zglasitve ali odglasitve obrta, se ne krši tako pogosto ta določba, ker mora vsak zadružni član že pred nastopom obrta pri zadružnem načelstvu vplačati zadružno sprejemnino poleg tega pa še obrtna oblast naznani zadrugi vsako zglastev ali odglastev obrta. Veliko bolj pogosto zanemarjajo zadružni člani določbo glede zglastev

ali odglastev pomočnikov, kar povzročuje zadrugi mnogo sitnosti, neprilik in nereda. Zadružnemu načelstvu je dolžnost potrjevati delavske knjižice in če je načelnik vesten, ne more tako knjižico z mirno vestjo potrditi, če ni bil pomočnik zglašen in vknjižen v zapisniku pomočnikov, ker se ne more prepričati, če je navedeni delovni čas v izpričevalu delavske knjižice pravilen ali ne.

Lahko se pa tudi pripeti, da je izpričevalo popolnoma falsificirano in zadružni načelnik, prevzame tudi jamstvo in odgovornost za resničnost in pravilnost izpričevala, ako le-to potrdi.

Pomočniška izpričevala so pa dandanes večjega pomena kot so bila nekdanj. In zakaj? Pogosto se pripeti, da izgubi pomočnik svojo delavsko knjižico ali pa tudi da izdano spričevalo ne pusti potrditi pri zadružnem načelstvu. Ko pa hoče dotični pomočnik zglasti svoj obrt, se mora vsaka obrtna oblast prepričati, če je pomočnik določeno dobo delal kot pomočnik v tem obrtu ali pa ako v knjižici navedeno izpričevalo odgovarja resničnosti. In predno se takemu pomočniku izda obrtni list, poizveduje obrtna oblast pri zadrugi, če je v resnici delal pri zadružnem članu, in če ima nepotrjeno izpričevalo, zahteva, da zadruga to potrdi.

Jasno je, da v slučaju, če pomočnik pri zadrugi ni bil zglašen in odglašen, zadruga ne more dati izjave, da je bil pomočnik v resnici pri tem ali onem mojstru v delu ali pa da bi mogla potrditi v knjižici navedeno izpričevalo. Kdo drug ima v takem slučaju največ sitnosti kakor dotični pomočnik sam, ker večkrat zadruga tudi ne more poizvedeti pri dotičnih mojstrih, če je pomočnik v resnici delal pri njih. Radi tega je zglastev in odglastev pomočnikov pri zadrugi važnega pomena in je zadruga popolnoma opravičena, da proti takim članom, ki kršijo to določbo, postopa kakor določuje § 7 zadružnih pravil zadnji odstavek. Da smo priobčili ta članek, storili smo le svojo dolžnost, in dolžnost zadružnih članov je izpolnovati poprej omenjeno določbo, da se s tem izognejo raznim neprilikom in sitnostim, načelništvu zadruge pa pripomorejo do rednega in pravilnega vodstva.

Eng. Franchetti.

Obrtni davek.

(Dalje.)

III. Kdo je oproščen občne pridobnine?

Oproščenje občne pridobnine, kakor je v zakonu navedeno, ima zlasti namen, varovati v gospodarskem oziru gmotno slabega davkoplačevalca. Vzrok oproščenja je socialnopolitičen, ker država ne namerava z obdačenjem gospodarsko uničiti svojih državljanov, ampak nji je predvsem na tem ležeče, da so v državi bogati ljudje, od katerih bo dobivala temveč davkov, čimbolj so gmotno dobro situirani. Zato mora gledati, da v lastnem interesu varuje slabo podprte obrtnike in trgovce. Organi, ki predpisujejo davek (komisije, davčne oblasti), pa ne smejo svojevoljno oprostiti davkoplačevalcev, ampak se morajo strogo držati zakona. Ako so zakoniti pogoji za oproščenje dani in se koga kljub temu obdači, je to kršenje zakona in se na podlagi tega lahko z uspehom pritoži.

Oproščene so prvič podjetbe, katere vrši država na podstavi državnih vladarskih pravic, n. pr. pridelovanje tobaka ali soli, ali ki se vršijo za namene javne uprave, n. pr. pošta, brzozjav, telefon, šole itd. Državne železnice in državna industrijska podjetja so pa izrecno podvržena davku.

Dalje so oproščeni mali kmetijski najemniki, t. j. taki, ki sami s svojo rodbino opravljajo v najem vzeto kmetijo; delavke, ki izvršujejo navadna dela z roko, kakor perice, likarice, postrežnice, šivilje itd., ako delajo pri naročnikih ali pa doma, toda brez pomožnih oseb.

Kmetovalci, ki le sempatja prevažajo s konji blago, so istotako oproščeni. Oproščena je tudi domača ali hišna industrija, ako dotičnik sam ali s svojo rodbino izvršuje industrijske izdelke.

Sploh so oproščena postranska opravila, katerih čisti dohodek ne presega 100 K na leto, kajpada ako niso v zvezi z glavnim opravilom, ki je podvrženo občni pridobnini.

Onemogle osebe, ki ne vršijo redno svojega obrta, ampak le sempatja, da se lahko preživljajo, so tudi oproščene občne pridobnine.

Za eno leto ali za priredbeno dobo oprosté lahko priredbeni organi siromašne obrtnike, ki izvršujejo svoj obrt ali sami ali le z enim pomočnikom ali učencem. Merodajno za oproščenje je siromaštvo in potrebnost dotičnega obrtnika.

Izjem v obdačenju in oproščenju, ki so navedene v državnih pogodbah z drugimi državami, ki so sklenile z našo državo klavzulo največje prednosti, tukaj ne bom navajal, ker se tičejo le velikih podjetij (n. pr. zavarovalne družbe) in veletrgovin, ki trgujejo tudi z inozemstvom. Isto velja glede omejitve davčne dolžnosti nasproti Ogrski in Bosni.

IV. Kontingentiranje in razdelitev občne pridobnine.

Priredba občne pridobnine se izvršuje za dobo dveh let, in sicer za vse one osebe, ki so v prejšnjem letu izvrševale občni pridobnini podvrženo podjetje. V priredbeno dobo 1906/1907 so vzete vse občni pridobnini zavezane osebe, ki so do 1. junija 1905 izvrševale kak obrt. V ta namen se razvrsté vse pridobnini zavezane osebe po njih dosedanem davku v štiri razrede. Vse davkoplačevalce

enega razreda v enem priredbenem okraju združi zakon v davčno družbo, ki ima plačati delni znesek občne pridobnine, takozvani družbeni kontingent.

Razdelitev kontingentiranega davka na posamezne davkoplačevalce v davčni družbi oskrbujejo pridobninske komisije, ki določujejo v svojih sejah posameznim pripadnikom davčne postavke. Ta razdelitev in določitev davčnih postavkov se imenuje pridobninska priredba, ki se vrši vsaki dve leti. Vsota določenih davčnih postavkov iznaša pa lahko več ali manj nego družbeni kontingent. Zato se mora razlika zenačiti tako, da se v odstotkih določijo pribitki ali odbitki, ki jih morajo plačati posamezni davkoplačevalci, da se doseže družbeni kontingent. Pribitki in odbitki v odstotkih se določijo vsako leto posebej od davčnih oblasti.

V Ljubljani so imeli leta 1904/5 pripadniki tretjega pridobninskega razreda 8⁰/₀ni odbitek, oni četrtega razreda 15⁰/₀ni odbitek.

Občna pridobnina, ki jo torej plačujejo v razrede in davčne družbe uvrščeni davkoplačevalci, se imenuje kontingentirana občna pridobnina.

Podjetja, trgovine in obrti, ki se začno nanovo izvrševati med priredbeno dobo, obdači dačna oblast sama in ti plačujejo, dokler niso uvrščeni v davčno družbo, nekontingentirano občno pridobnino.

Podjetja torej, ki so nastala po 1. juniju 1905, plačujejo nekontingentirano občno pridobnino do priredbene dobe 1908/9, takrat se jih bo uvrstilo v davčno družbo in v pridobninske razrede.

Zavezanci občne pridobnine so razdeljeni v priredbene okraje. Priredbeni okraj za prvi in drugi razred je okoliš trgovske in obrtniške zbornice; na Kranjskem je torej le en priredbeni okraj za prvi in drugi razred in ta obsega celo Kranjsko. Priredbeni okraji za tretji in četrti razred so politični okraji (okrajna glavarstva) in mesta ter industrijalni kraji z več nego 20.000 prebivalci. V prvi razred se uvrstijo oni davkoplačevalci, ki plačujejo več nego 2000 K, v drugi oni, ki plačujejo več nego 300 K in manj nego 2000 K, v tretji oni, ki plačujejo več nego 60 K in manj nego 300 K, v četrti oni, ki plačajo manj nego 60 K občne pridobnine. Pripadniki enega razreda v enem priredbenem okraju tvorijo davčno družbo.

Davkoplačevalce uvrsti davčna oblast še pred priredbo v davčne družbe ter obvesti tudi pripadnike o tem. Zoper uvrstitev je dovoljen priziv na finančno deželno oblast.

Česar ne najdemo pri nobenem drugem davku, je to, da je vsota davka, ki ga morajo plačati vsi v Avstriji občni pridobnini zavezani davkoplačevalci, že naprej določena. Glavna pridobninska vsota se je za prvo priredbeno dobo 1898/99 določila z zneskom 35.464.000 K. Za vsako naslednjo priredbeno dobo se zviša ta vsota za 2·4⁰/₀ zadnjega zneska.

Iz te glavne vsote se potem porazdelijo delni zneski ali kontingenti na posamezne kronovine in v kronovinah zopet na davčne družbe. Davčna družba, smo poprej rekli, so pridobninski zavezanci enega razreda v enem priredbenem okraju. Na vsako davčno družbo pride delni kontingent glavne pridobninske vsote in tega morajo plačati davkoplačevalci, uvrščeni v davčno družbo. Da se zenačijo posamezni delni kontingenti z glavno pridobninsko vsoto, mora skrbeti posebna državna komisija na Dunaju, imenovana kontingentna komisija.

Ako je vsota davčnih postavkov, ki so se od komisije predpisali pripadnikom davčne družbe, večja nego delni kontingent, se odbije toliko odstotkov od davčnih postavkov, da je vsota postavkov enaka delnemu kontingentu. Nasprotno se pa pribije toliko odstotkov, ako je vsota davčnih postavkov manjša nego delni kontingent. Ti odstotki se imenujejo repartijski pribitek ali odbitek.

Prihodnjič govorimo o komisijah.

(Dalje prih.)

Obrtnonadaljevalne in obrtno-pripravljalne šole na Kranjskem.

(Poročilo gosp. dr. F. Windischerja v seji trgovske in obrtne zbornice dne 28. dec. 1905.)

Namen obrtnonadaljevalnih šol je, dajati obrtnemu, oziroma trgovskemu naraščaju priliko, da izpopolni splošno in strokovno izobrazbo. Glede splošne izobrazbe nadaljujejo obrtnonadaljevalne šole delo ljudskih šol, glede strokovne izobrazbe pa mora pouk v obrtnonadaljevalnih šolah meriti na to, da se vajence tudi v teoretičnem pogledu ozirajoč se na potrebe obrta, ki je njih poklic, izobrazi in se tako popolni pouk tudi v vednostih, ki si jih vajenec v praktičnem vežbanju in urjenju pri mojstru ne more pridobiti.

Obrtnonadaljevalne šole so ali splošne t. j. namenjene vsem obrtnim in trgovskim vajencem okraja, za katerega obstojé, ali pa strokovne t. j. namenjene zgolj vajencem določene obrtne stroke. Pri nas na Kranjskem so obrtnonadaljevalne šole splošnega značaja, le gremijalna šola v Ljubljani, ki je namenjena trgovskim vajencem, je strokovna in se ozira le na potrebe trgovskih vajencev. Sicer pa je to šolo izločiti iz pričujočega pregleda, ker je osnovana in vzdrževana zgolj iz sredstev gremija trgovcev, dasi je v ostalem po svojem ustroju istega značaja, kakor obrtnonadaljevalne šole. Pripomniti je, da imajo nekatere obrtnonadaljevalne šole na Kranjskem poseben oddelek za trgovske vajence. Šole, ki imajo poseben trgovski tečaj kot privesek so: v Kamniku, Metliki in Novem Mestu.

Glede vrednosti in pomembnosti obrtnonadaljevalnih šol je opomniti, da je v splošnih obrtnonadaljevalnih šolah, kjer se spričo okolnosti, da jih obiskujejo vajenci najrazličnejših obrtov, zadovoljive učne uspehe dosežati dokaj teže, kakor v strokovnih šolah, kjer je moč učitelju prilagoditi se individualnim potrebam onega obrta, čigar vajencem so namenjene. V splošnih obrtnonadaljevalnih šolah se je zategadelj omejiti pri pouku bolj na predmete, ki so potrebni več ali manj vsakemu obrtniku, kakor pisanje, obrtno spisje, knjigovodstvo, obrtno računstvo. Pouk trpi često tudi zategadelj, ker šolski obisk ni reden in je predizobrazba učencev kaj različna. Število učnih ur je omejeno in navadno ne presega 6—8 ur na teden. Pouk se vrši večinoma na večer po delopustu, oziroma ob nedeljah dopoldan. Namera uvesti dnevni pouk, ki bi bil z zgolj didaktičnega stališča gotovo velikega pomena, je našla precej trd in umljiv odpor od strani delodajalcev, ki težko utrpé svoje vajence med delavnim časom.

Obrtnonadaljevalne šole so obvezne. Dolžnost obiskovati obrtnonadaljevalne šole je utemeljena v obrtnem redu, ki določa v § 99 a): „Vajenci, ki še niso z uspehom

dovršili obrtnonadaljevalnega pouka ali pa kakega drugega saj enakovrednega pouka, so dolžni redno obiskovati obstoječe splošne obrtnonadaljevalne šole (oziroma pripravljalne tečaje) kakor tudi strokovne nadaljevalne šole na način, kakor ga predpisuje učni načrt.“

S to določbo v zvezi je § 100 obrtnege reda, ki nalaga učnim gospodarjem dolžnost, da dajejo svojim vajencem za obisk šole potreben čas in da skrbé za redno obiskovanje šole.

Glede izraza „enakovreden pouk“ je opomniti, da ni odločilno, ali učni zavod, ki ga je vajenec pred pričetkom učnega razmerja dovršil, v splošnem ranžira na višji stopnji obrtnonadaljevalne šole, marveč da odloča okolnost, ali učni zavod, ki ga je vajenec obiskoval, po svojem učnem načrtu teži za enakimi ali vsaj podobnimi učnimi cilji, kakor obrtnonadaljevalne šole.

Dolžnost obiskovati obrtnonadaljevalne pripravljalne šole pričenja za vajence s pričetkom učnega razmerja ter konča tedaj, kadar je učenec šolo dovršil ali pa prestal učno dobo.

Vajencem, ki po svoji krivdi ponovno zanemarjajo obisk pouka, sme obrtno oblastvo podaljšati čas učne dobe za največ eno leto. (§ 99 b o. r.) Učnega mojstra pa, ki ne izpolnuje svojih dolžnosti glede obiskovanja obrtnonadaljevalnih šol od strani svojih vajencev, zadene kazen po § 113 a o. r., vrhu tega mu obrtno oblastvo lahko vzame pravico imeti vajence (§ 137 o. r.)

Določb o tem, kdo je dolžan skrbeti za osnovo in vzdrževanje obrtnonadaljevalnih šol v splošnem ni, le na Nižjeavstrijskem imajo posebni deželni zakon. Običajno je, da se obrtnonadaljevalne šole naslanjajo na druge obstoječe šolske zavode. Podpirajo denarno te zavode občine, dežele, obrtne zadruge, trgovske in obrtniške zbornice, večji denarni zavodi. Država prispeva k stroškom največ $\frac{1}{3}$, vendar pa le pod pogojem, da prispevajo k vzdrževanju tudi pravkar navedeni faktorji. Gospodarskoadministrativne posle opravljajo pri obrtnonadaljevalnih šolah takozvani šolski odbori, v katerih imajo svoje zastopnike prispevajoči faktorji in obrtniki dotičnih krajev. Notranje vodstvo šol pripada šolskemu vodstvu. Vsaka šola ima lasten statut in lasten učni načrt. Ministrstvo je kot vodilo sestavilo vzoren statut in učni načrt. V listu „Zentralblatt für gewerbliches Unterrichtswesen“ se objavljajo vsi uradni ukrepi tičoči se obrtnega šolstva. Splošno se toži o nezadostnosti denarnih sredstev, o nedostajanju enotnih učil ter pripravnih slovenskih strokovnih knjig. Tudi se povdarja potreba, da se izobrazi učitelje v strokovnem risanju, kakor je potrebno za poedine obrtne stroke.

V šolskem letu 1904/5 je bilo na Kranjskem izven Ljubljane 16 obrtnonadaljevalnih oziroma pripravljalnih šol. V Ljubljani sami obstojé poleg obrtnonadaljevalne šole, ki ima šolske prostore v realki, še tri obrtne pripravljavnice. — Pripomniti je, da obrtne pripravljavnice v Ljubljani obiskujejo vajenci, ki niso dovršili štirirazredne ljudske šole, ostali obiskujejo obrtne nadaljevalnice. Trgovski vajenci v Ljubljani obiskujejo takozvano gremijalno šolo.

Prihodnjič priobčimo podatke o stanju posameznih obrtnonadaljevalnih in obrtnopripravljalnih šol na Kranjskem koncem šolskega leta 1904/05.

(Konec prih.)

Naši dopisi.

Iz Mokronoga. Ko sem prejel prvo številko „Slovenskega obrtnika“, mi je od radosti zaplapolalo srce. In kako tudi ne? Saj se mi je vendar izpolnila vroča želja, ki sem jo gojil, odkar sem se začel brigati za obrtno življenje.

Dandanes se vse druži, vsak stan vidi v združevanju svojo moč, le slovenski obrtniki šmo izjema, le mi nimamo nobene skupnosti, nobenega stika.

Prvi korak k temu je novoizšli „Slovenski obrtnik“; kajti on nas bo spjal, on družil v mogočno celoto. Pa tudi uka nam bo nudil, kazal nam bo pota, po katerih pridemo do lepše bodočnosti.

Saj so vse te in še druge vrline njegove razvidne že iz prve številke, toraj se mi ne zdi potrebno, da bi še nadalje izražal skromna svoja mnenja o njem. Ker pa je za čut skupnosti potrebna stanovska zavest posameznikov, naj se mi dovoli mal prostorček, kjer naj saj površno očrtam, kako žalostno je v tem oziru med nami mokronoški obrtniki. Nihče nima zmisla za skupnost, vsak po svojem. Pri obrtni zadrugi ni nobenega življenja, nobenega urejenega vodstva. Kdo se pa tudi briga zato? Nikomur ni mar, čeravno že več let ni bilo nikakoršnega občnega zbora, nikakoršnih volitev. In tako se rine stvar naprej v sramoto vsem, ki bi lahko storili konec temu.

Izpodbujal sem že mnoge, naj se že vendar enkrat naredi konec tem žalostnim razmeram, a nikdo se neče niti za svoje najožje koristi potegniti.

Vsakdo, ki sem ga še opomnil na te sramotne razmere, mi odgovarja: meni nič mar, drugi pričnite!

Obrtniki mokronoške zadruge: Pri Vašej časti vas prosim, zbudite se, pokažite da ste možje, pokažite da ste obrtniki in sicer slovenski obrtniki, ki ste pristopni modernemu napredku in duhu časa. Izpolnimo svoje dolžnosti, kajti le potem smemo upati na boljše čase; ako bomo pa še nadalje spali spanje kakor doslej, bo prešel čas preko nas in kdo nas more potem še rešiti?

Zahtevajmo takoj, da se skliče občni zbor, popravimo, kar smo zamudili, in pridimo do izpoznanja, da je le v združništvu naša moč in da nam izven nje ni pomoči.

Stanovski tovariš.

Iz Kranja. Prejel sem prvi dve številki „Slov. Obrtnika“. Ako še doslej nismo vedeli, smo iz lista morali izpoznati, kako živa potreba nam je lastno obrtniško glasilo. Lahko se trdi, da je to zadnje sredstvo za izboljšanje našega že obupnega položaja. Zares, hvalevredna je bila misel, da se ustanovi list, še bolj hvalevredna je pa neumorna vnema in trud tistih gospodov tovarišev, ki so nesebično delali na to, da se je vresničila misel, izdajati prepotrebno obrtniško glasilo. Smelo trdimo, da bi se Vaše neumorno delovanje lahko zapisalo z zlatimi črkami v zgodovinsko knjigo, ker ste oživotvorili to idejo. Tem večja dolžnost je res vsakega zavednega obrtnika, da list podpira ter mu pridobiva naročnikov med tovariši in tudi v drugih stanovih. Treba je to tembolj, da tudi drugi stanovi izvedo naše potrebe ter veliko bedo, ki bo maloobrtini stan brez skupnega delovanja peljala v gotovo pogubo.

Tudi pri nas v Kranju se je začelo med obrtniki daniti, da opuščamo drug za drugim tisti grozni strankarski boj. To se je pokazalo zlasti dné 21. januarja t. l. pri izvolitvi zastopnika in namestnika v obrtno nadaljevalno šolo. Ker ni bilo nobenih strankarskih hujskačev, se je izvršila volitev mirno in s o g l a s n o. Taka hvalevredna volitev pri toliki udeležbi se menda med nami še ni vršila v Kranju. Za zastopnika je bil izvoljen g. l. Wohlgemut, sedlar, in za namestnika gospod l. Potočnik, čevljar, oba v Kranju.

Čuje se tudi, da nameravajo tukajšnji obrtniki prirediti skupni shod za razširjanje našega izvrstnega glasila ter za zopetno oživljenje naše obrtne, sedaj nedelujoče zadruge. To bo gotovo nam samim v korist, saj smo prepričani o tem že z ozirom na vspehe, ki smo jih na zadnjem shodu dosegli.

I. W.

Iz Novega mesta. Novomeške zadruge občni zbor, ki je bil sklican na 21. januarja t. l. ni bil sklepčen, ker se ga je udeležilo vsega skupaj le 30 članov.

Gospod Frančič, načelnik obrtne zadruge, naznani navzočim nesklepčnost občnega zbora, da se pa vrši tekom 4 tednov glasom obrtnega reda § 190 in 190a, drugi občni zbor, na katerem se bo sklepalo pri vsakem številu navzočih.

G. pl. Sladovič je nasvetoval, naj se porabi priložnost, ker je navzočih veliko obrtnikov v to, da se razgovor razvije o važnih vprašanih dnevnega reda občnega zbora, predvsem o točkah: „Mojsterska obligatorična bolniška blagajna“ in „pristop k zvezi deželnih obrtnih zadrug“.

Gosp. pl. Sladovič razloži važni pomen zavarovanja za slučaj bolezni in nezgod, posebno pri obrtnikih mojstrih. Povdarjal je, da je le obžalovati, da se to zavarovanje ni vpe-ljalo pred desetletji. Krivdo je kajpada iskati pri obrtnikih samih, ker niso dovolj previdni, da bi opazili dalekosežni koristni pomen takega zavarovanja. Hvalevredno je to, da je deželna zveza obrtnih zadrug ustanovila mojstersko bolniško zavarovanje za svoje člane in druge samostojne obrtnike, ter povdarja, da so pravila tudi povsem pravilno sestavljena. Dalje je gosp. govornik razločno pojasnil kategorije vplačevanja in denarne dnevne podpore v slučaju bolezni. Končno je izrekel željo, da bi prihodnji občni zbor sprejel soglasno to točko, kajti s tem bo marsikateremu obrtniku pomagano v skrajni sili in potrebi, ako zbolí.

G. Frančič se s tem nasvetom strinja ter tudi toplo priporoča, da se zedinimo vsi obrtniki za to prekoristno napravo pri prihodnjem občnem zboru.

G. Picelj, čevljarski mojster, ni zadovoljen s pravili v tem oziru, ker ni v njih rečeno, da bi se plačevala iz bol. blagajne tudi zdravila in zdravnik. Ako je namreč član le toliko bolan, da vseno lahko opravlja svoj posel, naj se mu takrat podeli zdravilo in zdravnika, podpore naj se pa ne daje.

G. pl. Sladovič mu na to pojasni, da bi bolniška blagajna ne mogla izhajati, če bi se vse to moralo plačevati iz blagajne. Kajti njemu kot načelniku okr. bol. blagajne je znano, da mora omenjena bol. blagajna večkrat zdravnikom samim plačati na mesec večje zneske, kakor bolniščine članom. Primeri se tudi, da se mora zdravnika poslati celo v Hornwald, to je sedem ur daleč, kar stane blagajno 50 kron. Poleg tega se mora plačati še voz za prevažanje bolnega člana v bolnico. Vse to provzročuje ogromne stroške, katerih bi mojsterska bolniška blagajna ne mogla žrtvovati, oziroma člani ne hoteli toliko prispevati. Prav to je bil že davno vzrok, da se že poprej ni ustanovila ta naprava. Podvreči bi se moral potem tudi vsakdo ukazu zdravnika in iti v bolnico, čemur se navadno vsakdo protivi.

G. Malovič, kot član osnovalnega odbora bol. blagajne, izjavi, da bo delal na to, da bo načelnistvo drage volje podpiralo svoje člane s tem, da se jim bodo dajala brezplačna zdravila, kajpada le po nasvetu zdravnika, ako bo bolnik kljub bolezni lahko izvrševal svoj obrt.

Za tem nastane jako živahna debata za in proti obligatoričnemu vstopu. Razni govorniki navajajo, da obrtniki po deželi ne bodo mogli zmagovati prispevkov, četudi so jim na razpolago najnižje kategorije. Kakor ima vsaka dobra naprava nasprotnike, tako se jih je tudi tu dovolj našlo, katerim pa tega ni šteti v zlo, kajti ugovarjali niso iz hudobnega namena, ampak kriva je njih nerazsodnost.

Gosp. pl. Sladovič želi dati natančneje pojasnilo ter še enkrat puskusi odpreti oči tem nasprotnikom ter jim pojasniti važni pomen zavarovanja. Sklicuje se na to, kako si dandanes zavaruje kmet svoje poslopje proti požaru, svoje poljedelske pridelke proti toči, svojo živino proti nesrečam; trgovec se zavaruje proti vlamu; posamezniki zavarujejo svoje in življenje svojih otrok; banke svoje imetje, ladjeplovne družbe na morju prevzeto blago med prevažanjem, celo popotnik si kupi z vozno karto na kolodvoru za par krajcarjev zavarovanje med časom vožnje. Dandanes ko vse sloni na zavarovanju, naj bo li edini obrtnik prepuščen samemu sebi! Ali ni vredno življenje obrtnika, največkrat očeta večje družine, tudi par kron, katere izda za zavarovanje, da si v slučaju bolezni vsaj deloma opomore, da samega sebe in svojo družino preživi? Da si dalje omisli zdravnika in zdravila, s katerimi sredstvi si marsikateri obrtnik podaljša in ohrani življenje ter s tem tudi obvaruje svojo družino hude bede in pomanjkanja?

Gosp. Malovič povdarja, da morajo taki vzroki vsakega prepričati in ako bi kljub temu večina glasovala proti obli-gatoričnemu pristopu vseh članov, se bo pa gotovo večje število obrtnikov prostovoljno oglasilo za pristop.

Obžalovati bo zmoto takih tem bolj tedaj, ako jih vrže v postelj dolgotrajna bolezen. In taki ravno radi nasprotovanja bolniškemu zavarovanju ne bodejo našli usmiljenih src v skrajni sili, kajti vsakdo bo oponašal: Zakaj pa ni bil zavarovan, zdaj bi lahko vlekkel za eno krono na mesec 45 kron podpore. Če bi bili vsi premožni, bi ne bilo treba zavarovanja, toda obža-lovati je, ako se protivijo zavarovanju taki, ki so popolnoma odvisni od vsakdanjega zaslužka in takih nas je največ.

Tudi gosp. Jakec, hotelir, se zelo zavzame za obli-gatorično zavarovanje ter jako dobro utemeljuje svoje mnenje. Na to dá g. Frančič predlog na glasovanje. Velika večina je bila za to, da se vpelje obvezno zavarovanje za vse člane in da se tudi tako pri prihodnjem občnem zboru predlaga. S tem se je zborovanje zaključilo.

V kratkem se osnuje v Novem mestu mizar-ska za-dru-ga. Osnovni odbor je že sestavljen, ter deluje v uresni-čenje te ideje, kajti mizarji so izprevideli, da od kolektivne zadruga ne morejo pričakovati koristi. Tem nameravajo slediti tudi čevljarji. Prav bi bilo, da slede raznim razgovorom tudi dejanja. Naši čevljarji smejo gotovo pričakovati koristi od take zadruga, ne pa nasprotno, kajti le na ta način zamorejo uničiti tovarniški „pofel“, katerega je dobiti v mestu že po vseh pro-dajalnah. Živela obrtna zavest!

NB. „Slov. Obrtnik“ je našel jako dober odmev; vse ga hvali, upati je torej povoljnega uspeha. Obrtniki tožijo samo, da je list predrag.

M—č.

Opomba uredništva. List samnasebi ni nikakor predrag, toda verujemo, da nepremožni obrtnik tudi par kron težko utrpi. Saj se je o tem že sklepalo v odseku za izdajo lista, da se naročnina listu zniža, toda dokler se ne vé števila stalnih naročnikov, se ne more ukreniti ničesar. Obrtniki, v Vaših rokah je, da se naročnina zniža, naročujte se pridno in pridobite listu naročnikov. Kakor hitro bomo imeli dovolj naročnikov, se bo naročnina znižala in to se lahko zgodi še letos, in onim, ki so plačali naročnino za celo leto, se pa preveč plačana zara-čuni za prihodnje leto.

Obrtniške vesti.

Ločitev trgovsko - obrtnih zbornic ter ustanovitev samostojnih obrtnih zbornic. V svrhu uspešnega in izdat-nega zastopanja in varstva koristi in teženj obrtnega ter roko-delskega stanu bilo bi neobhodno potrebno, da se sedaj ob-stoječe trgovsko-obrtne zbornice ločijo in ustanove za obrtnike in rokodelce samostojne obrtne zbornice. Koristi trgovskega stanu na eni in mostosi obrtnikov in rokodelcev na drugi strani si često v marsičem nasprotujejo, zato je uspešno in plodo-nosno sodelovanje zastopnikov obeh stanov v enem in istem zastopstvu, kakor so ravno trgovsko-obrtne zbornice, zelo ne-verjetno, če ne že popolnoma nemogoče in vnaprej izključeno. To se je tudi jasno pokazalo v permanentnem obrtnem odseku poslanske zbornice, kjer so nastala ravno med zastopniki gori omenjenih stanov nepremostljiva nasprotja. Pa tudi iz dejstva, da ima trgovski stan v sedanjih trgovsko-obrtnih zbornicah pre-težno večino zastopnikov v primeri z obrtnim in rokodelskim stanom, brezdvomno sledi, da zastopniki slednjeimenovanega stanu s svojimi predlogi nikdar ne morejo prodreti. Zelo umesten je bil tedaj predlog, ki ga je stavil v novemberski seji trgovsko-obrtne zbornice v Inomestu zbornični svetnik Hummel, naj se loči trgovska in obrtna zbornica. Ta zahteva bodi prva in poglavitna točka v programu vsakega zastopnika in prijatelja obrtnega in rokodelskega stanu. To vprašanje naj nikdar ne izgine z dnevnega reda, ker se mora prej ali slej ugodno rešiti.

K.

Konkurenca dunajskim izvoščekom. Uprava dunajske mestne železnice je pred kratkim odredila, da bodo vozili vlaki od takih krajev, kjer se vrše v bližini gledališke predstave in druge enake zabave, ki trajajo navadno do ranega jutra, celo noč na vse dele mesta. S tem so kajpada občutno oškodovani dunajski izvoščeki. Ljudje se bodo po sebi umevno raje po-služevali ceneje železnice nego izvoščekov, ki morajo včasih celo noč čakati in se potem še s praznimi vozovi in — praz-

nimi žepi vračati domov. Zadruga dunajskih izvoščekov je raditega skicala protestni shod, na katerem so člani ogorčeno zahtevali, da se odpravi ta konkurenca.

Obrtniki, ki so upravičeni prodajati strup, morajo imeti od c. kr. notranjega ministrstva po stanju dne 31. ok-tobra 1905. izdani „zaznamek obrtnikov, ki so na podlagi obrtnega reda upravičeni prodajati strup.“ Ta zaznamek se dobiva za 80 h. v c. k. dvorni in državni tiskarni na Dunaju.

Osebnosti. Leta 1905. so bili naslednji gospodje obrtniki sprejeti za ljubljanske meščane: Franc Verhovec, kovač; Anton Zabukovec, gostilničar; Ivan Zamljen, čevljar; Anton Zupan, mesar in gostilničar; Alojzij Pog-ačnik, posestnik in gostilničar in Leopold Blumauer, posestnik in gostilničar.

Kaj bo z obrtno reformo? To vprašanje dela mnogo preglavice v zadnjem času posebno zastopnikom veleindustrije in kapitala, ki bi radi definitivno rešitev obrtne reforme ne samo odložili na nedogleden čas, temveč to zanje tako kočljivo vprašanje sploh spravili s sveta. Vodja trgovskega ministrstva, grof Auersperg, se je izjavil proti poslancu dr. Heilingerju, da namerava vlada v kratkem času prirediti izdajo obrtnopravnih normalij in odločb v posebni perijodično izhajajoči zbirki. Iz tega dejstva sklepajo nasprotniki obrtne reforme, da je rešitev tega za obrtni stan velevažnega vprašanja odložena za nedo-ločen čas. Kajti ministrstvo se gotovo ne bo odločilo za iz-dajo, mnogo časa, truda in denarja zahtevajočih, odločb, če naj te odločbe v doglednem času zopet razveljavi zakonitim potom rešena obrtna reforma. Na drugi strani se pa zatrjuje, da ima vlada povsem resne namene z obrtno reformo. Res je, da namerava vlada prirediti izdajo obrtnopravnih odločb, toda ta izdaja bo izhajala zaeno z uradno izdajo obrtnega lista, ki ga je vlada obljubila ustanoviti, in čigar prva številka je že izšla. Iz tega sledi, da vladna izdaja obrtnopravnih normalij in odločb, ki naj le začasno uredijo obrtnopravne razmere, še nikakor ne nasprotuje skorajšnji konečni rešitvi obrtne reforme in sicer zakonodajalnim potom. Pa tudi vodja trgovskega ministrstva je v permanentnem obrtnem odseku izjavil, da vlada nikakor ni nasprotna konečni rešitvi obrtne reforme. Stvar per-manentnega obrtnega odseka in vseh obrtnemu stanu naklon-jenih poslancev in strank v državnem zboru je sedaj, da od-ločno zahtevajo, naj načrt obrtne reforme, ki je zahteval toliko dela in stroškov, še pred potekom postavodajalne dobe seda-njega državnega zbora postane zakon. Ako pa državni zbor nima dovolj resne volje in zmožnosti do dela, je dolžnost vlade, da pripomore s krepko roko do definitivne rešitve obrtne reforme.

K.

Zadružne vesti.

Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev itd. v Ljubljani priredi v četrtek dne 15. svečana zabavno veselico s plesom v prostorih starega strelišča. Restavracijo preskrbi gospod Av-guštin Zajec ter bode ob zmernih cenah z vsem najbolje pos-tregel. Na plesišču bode svirala „Društvena godba“ v stran-skih prostorih („Zum Heurigen“) pa za neplesalce dobroznani „Šramel-kvartet.“ Za splošno zabavo bode v vsakem oziru naj-bolje skrbnjeno. Vstopnina za gospode K 2, za dame K 1. — Toaleta promenadna. Ker je čisti dobiček namenjen za ustano-ovitev bolniške blagajne, se velikodušnosti ne stavijo nobene meje. Želeti je, da se udeleže ljubljanski obrtniki vseh slojev v mnogobrojnem številu. Če bi pomotoma kdo ne sprejel vabila, se prosi, da se za to blagohotno oglesi pri zadruž-nem načelniku gospodu J. Tosti-ju gostilna „Miramar.“ Stari eg št. 19.

Na naslov c. k. poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Trstu! Na poziv c. k. poštne uprave v Ljubljani je zadruga krojačev v Ljubljani dne 8. avgusta 1903. vložila na c. k. poštno ravnateljstvo v Trstu ponudbo za prevzetje k. c. k. poštnega dela za poštne uslužbenice. Akoravno je bila ponudba uradnim potom vložena in pravilno kolekovana, zadruga danes meseca januarja 1906. še ni dobila nobenega odgovora.

Fr. Jeloničnik, načelnik.

Poziv!

Da se ustreže želji mnogih obrtnikov, se bodo prirejali odslej prijateljski sestanki obrtnikov, da se pogovore o raznih obrtnih zadevah. Prvi tak sestanek se vrši v četrtek, dné 8. februarja t. l., ob 8. uri zvečer v gostilni „Miramar“ Stari trg 19, na katerega se vabijo vsi slovenski obrtniki in prijatelji obrtnega stanu.

Književnost.

Anleitung für die Geschäftsführung der Gewerbegeossenschaften. C. k. trgovinsko ministrstvo je izdalo v nemškem jeziku navodilo za poslovanje obrtnih zadrug. Knjiga ima 200 strani in podaja najprej navod za ustanovitev zadrug ter potem poslovanje le-teh. Nadalje razpravlja ustanovitev in poslovanje pomožniških zborov, razsodiškega odbora, zadrugnega posredovanja dela ter zadrugnih zvez. Knjiga ima 81 tiskovin in vzorcev ter vzgledov za dopisovanje zadrug s člani in obrtnimi oblastvi. Natančno so razložene zadrugne knjige, vaještvo, kaznovanje zaradi nereda ter blagajništvo. Knjiga je v prvi vrsti namenjena za majhne in srednje zadrug, ki ne potrebujejo prevelikega pisarniškega aparata in stalnih uradnikov. Cena knjige je 2 K 50 h in se dobiva v c. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju.

Darila.

Zadruga krojačev, krznarjev in rokovičarjev v Ljubljani je za ustanovitev glasila „Slovenski obrtnik“ darovala znesek 50 kron. Zadruga rokodelskih in dopuščenih obrtov davčnega okraja Loškega v Ložu pa 20 kron. Upravništvo izreka tem potom obema zadrugama najsrčnejšo zahvalo in želi, da bi tudi ostale zadrug posnemale to požrtvovalnost in naklonjenost vseh slovenskih obrtnikov. *Upravništvo.*

Upravništvo „Slov. obrtnika“ prosi slavna načelstva obrtnih zadrug ter predsedstva trgovskih in obrtnih društev na Kranjskem, pa tudi ona vseh slovenskih kronovin, da blagovolje pošlata imenike članov v svrhu razširjenja našega glasila oziroma radi pridobitve naročnikov širom slov. domovine. Za uslugo se vnaprej najtopleje zahvaljuje za upravn. „Slov. obrtnika“ Eng. Franchetti, Ljub. ništvo *ljana, Jurčičev trg 3.*

Posredovalnica „Slovenskega obrtnika“

Priobčevanje oglasov in ponudb za delo v tej rubriki je za naročnike lista brezplačno. Nenaročniki plačajo za enkratno objavo: Samostojni obrtniki 80 v, pomočniki in vajenci 50 v, kateri znesek je vnaprej poslati. — Naznanila sprejema upravništvo „Slovenskega obrtnika“.

Posredovalnica dež. zadrug brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani je pri načelniku gosp. Engelb. Franchetti-ju, Jurčičev trg 3. — Pristojbina za člane: 4 v, za nečlane 1 K. Pomočniki so pristojbine prosti.

Posredovalnica zadrug gostilničarjev in kavarnarjev je na Starem trgu št. 19 v Ljubljani. — Oglase sprejema istotam zadrugni načelnik g. Iv. Tosti.

Pozor! Čevljarji Pozor!

Surovinsko društvo
čevljarske obrtne zadrug

v Ljubljani, Sv. Petra nasip 7

priporoča svojo bogato zalogo vseh

čevljarskih potrebščin.

Kupujte edino le v surovinskem društvu
in prepričali se boste o dobrem blagu in nizki
ceni. **Držite se gesla: Svoji k svojim!**

Prodajalna je na
Sv. Petra nasipu v Ljubljani.

Hiša v Ljubljani v kateri se nahaja dobro
idoča **gostilna** kakor tudi velik hlev,
proda se takoj. Več poizve se v uprav-
ništvu „Slovenskega obrtnika“.

Cenik tiskovin

za vodstvo obrtnih zadrug.

Izdala deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug.

Založila tiskarna **J. Blasnik** nasledniki v Ljubljani, Breg 12.
Obr. 1. **Učna pogodba** 10 kom. 20 v. Obr. 2. **Knjiga zadrugnih dohodkov** 10 kom. 60 v. Obr. 3. **Knjiga zadrugnih stroškov** 10 kom. 60 v. Obr. 4. **Zapisnik pomočnikov** 10 kom. 60 v. Obr. 5. **Zapisnik zadrugnih članov** 10 kom. 60 v. Obr. 6. **Zadrugnih vajencev** 10 kom. 60 v. **Pobotnice**, blok à 100 listov 1 blok 80 v.

Lepa priložnostna darila!

Krasna darila

za razne prilike:

ure, verižice, zapestnice,

najrazličnejšo

zlatnino in srebrnino

sploh, tudi v modernem, secesijoni-
stičnem slogu, po najnižjih cenah pri-
poroča p. n. občinstvu

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice.
Filižalka: Mestni trg.

Nov ceniki tudi po pošti brezplačno.

Tvrdka

ČEŠNIK & MILAVEC

Špitalske ulice v Ljubljani Lingarjeve ulice

priporoča slavn. občinstvu

izvanredno lepo svojo zalogo

suknenega, modnega
manufakturnega blaga

po najnižji ceni.

12-2

!! Postrežba strogo solidna !!

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidravlične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzerja nasl. Ljubljana, Slomškove ulice 4

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjični zastori in solnčne plahte po najnovšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov

3

J. Krajec nasl.

knjigarna, tiskarna in knjigoveznica
v Rudolfovem (Novo mesto) — Kranjsko.

Spisi Krištofa Šmida. Do sedaj je izšlo 15. snopičev. Spisi Krištofa Šmida se vedno nadaljujejo. Najbolj priporočljive knjige za mladino in darila. — **Narodna biblioteka.** Obče priljubljeno berilo za mladino in odrasle. Snopič po 30 vin. — **Tisoč in ena noč.** Pravljice iz jutrovnih dežel. — **Valvasor, „Ehre des Herzogtums Krain“.** Štiri velike knjige v originalnih platnicah 100 kron. — Največja izbira vsakovrstnih molitvenikov. — Velika zaloga leposlovnih, podučnih in zabavnih knjig. **Missale Romanum.** Po izvorni ceni od slavne tvrčke „Friderik Pustet“ v Reznju. — Zaloga različnega papirja ter pisarniškega, risarskega in šolskega orodja. — Zaloga vsakovrstnih podob in podobic, rožnih vencev, svetinjic, križcev itd. — Vse tiskovine in druge potrebščine za Marijine družbe. — Zaloga vseh uradnih tiskovin za cerkev, šolo in županstvo.

Tiskarna oskrbljena z najnovjšimi stroji in modernimi črkami. Izvršuje točno in lično vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. 3—3

„Dolenjske Novice“ Eden najboljših gospodarskih listov. Jako priporočljiv list za kmetovalce in vinogradnike. „Dolenjske Novice“ izhajajo 1. in 15. dan meseca. Naročnina za celo leto 2 K naprej.

Obširni ceniki se razpošiljajo zastoj.

se odlikuje s posebno lepo, trpežno in ceno vezavo knjig in zapiskov. Največja in najboljša knjigoveznica na Dolenjskem.

Knjigoveznica

Prva dolenska tvornica lončenih peči
Iv. Appe v Kandiji
pri Novem mestu
priporoča sl. občinstvu in častiti duhovščini svojo bogato zalogo
lončenih peči in štedilnikov
za stanovališča, šole, župnišča, gostilne in večje dvorane. Trpežnost peči proti vročini in nespremenljivost barve odlikujeta izdelke te tvrčke pred vsakimi drugimi
Jamstvo zagotovljeno, postrežba poštena, cene nizke.

Ivan Sirk klavec in prekajevalec mesa v Ljubljani
Poljanska cesta 7, prodaja na drobno v Šol. drevoredu
priporoča p. n. občinstvu, sosebno gg. gostilničarjem svoje izborno prekajeno in okusno prašičje meso. Jako fine klobase, izborna šunka in drugo vedno sveže, v stroko spadajoče blago vsak dan na razpolago. — Pošilja se tudi po pošti.

Ustanovljeno leta 1852.

Milko Krapeš, urar
v Ljubljani,
Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu
priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov
Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam izredno veliko svojo **zalogo furnitur.**
Glavno zastopstvo za Kranjsko **zaloge strun za nihalne ure** v vseh dolžinah in debelostih.

Pozor! Prva slovenska zaloga zobotrebcev.

Lastnik: **Josip Plankar, Dolenjska cesta 53.**

100 butarc	K 1:20
"	1:80
"	2:60
"	3:20
"	5:20

Cene nizke. — Postrežba točna.

Cenjeni gostilničarji se opozarjajo, da je to edina slovenska tvrčka.

Odimnalem, kateri narobe večje število primeren pust.

3

24—3

Ivan Kregar

v Ljubljani, Poljanska cesta 15
izdeluje predmete iz bronca, poniklja,
posrebrni in pozlati stare stvari. 3

Matko Malovič

mizar v Novem mestu
se priporoča slavnemu občinstvu v iz-
vršitev poljubnih
v mizarstvo stroko
spadajočih del
katera izdeluje mehničnim načinom v
najraznovrstnejšem poljubnem slogu
solidno in poceni. 3

Francič Davorin

klobučar v Novem mestu
priporoča svojo zalogo
klobukov najnovjše mode, raznovrstnih
čepic za kolesarje, obrtnike, trgovce in
gospodo prirejenih za poljubno sezono.

V zalogi je tudi najraznovrstnejše klobučev-
vinasto obuvalo za moške,
ženske in otroke ter vsprejem-
ljejo se vsa v stroko spadajoča
popravila, snaženje klobukov,
slamnikov itd. itd. 3-3
Vse po najnižjih cenah.

Panorama-Kosmorama

v Ljubljani, Dvorni trg 3
pod „Narodno kavarno“

Stalna
razstava od-
likovanih izvornih
slik na steklu. • Vsak
teden nova serija. Poto-
vanje po vsem svetu. Jako
zanimivo in poučljivo za
odrasle in mladino. Zna-
menitost prve vrste za
slehernega. Elektr.
razsvetljava 3-24

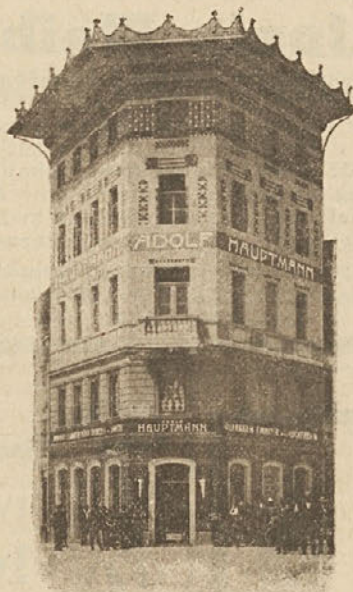
Gustav Murn

svečar in medicar v Novem mestu

priporoča slavnemu občinstvu in gg. obrtnikom
sveče razne velikosti, sčiččen vosek, naj-
finejši mēd za domačo porabo in za pitanje
čebel, cepilni vosek, voščene podobe in
medene izdelke, vse vedno sveže po naj-
nižjih cenah; večjim odjemalcem tudi še znaten
popust. — Kupuje nesčiččeni vosek po naj-
višjih dnevnih cenah. 3-3

Prodaja na debelo in drobno!

Čeniki zastonj in franko!

Čeniki zastonj in franko!

Ustanovljeno leta 1852.

Priznana najboljše in najizdatnejše
oljnate barve

firnež, edino le iz kranjskega la-
nenega olja, in 3

najfinejše lake
angleške, za vozove, kočije itd.

barve za umetnike,
fine oljnate barve za
študije dr. Schönfelda;

akvarelne barve, trde in
tekoče;

tempera-barve v tubah za
umetnike in šolo,

pastelne barve, razno-
barvne tinte, tuše in
barve za obreze knjig,
bronce, slikarsko platno
in papir, palete, škatlje
za študije, čopiče za
umetnike, slikarje cerkvā

in sob, pleskarje in mizarje
najnovjše slikarske vzorce,
prodaja in ima v zalogi:

Adolf Hauptmann

Prva tovarna oljnatih barv, firnežev,
lakov in steklarskega kleja.

Največja zaloga mavca (gips), karboli-
neja, kleja za mizarje, hišnih fasadnih
barv za apno in najboljših čopičev za
zidarje in vsako obrt.

Zahtevajte cenike!

L. MIKUSCH

tovarna dežnikov in solnčnikov
v Ljubljani, Mestni trg šte. 15

priporoča
svojo veliko zalogo
dežnikov
in solnčnikov
priprostitih in elegant-
nejših. solidno, trpežno
izdelanih 3
o najnižjih tovar-
niških cenah.

Prevleke in poprave izvršé se dobro in poceni

Lepe priložnosti

naj ne zamudi, kdor hoče poceni kupiti

hišo v Črnomlju

na Glavnem trgu št. 18,

priljavno za vsako obrt in trgovino.
Ker je v bližnji bodočnosti zasigurana
gradnja železnice skozi Črnomelj, je
upoštevati, da se more sedaj kupiti po
3 ceni. — Pojasnila daje
g. Davorin Francič v Novem mestu.

Krojač 2

Fran Jeločnik

Ljubljana, Trubarjeve ulice 2
priporoča slav. občinstvu svojo

krojaško obrt.

Naročena dela izvršujejo se
točno in ceno.

Tovarna
stolov

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Bolovnica, Kranjsko
izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.

Ilustrovani cenik pošlje se na zahtevo
zastonj in franko. 3